XLVII. évf. Mercurea-Ciuc, 1935 október 6 40 szám

Laptulajdonos:
Özv. VÁKÁR LAJOSNÉ
Felelős szerkesztő
RÉSZEGH VIKTOR.
Kiadóhivatal:
Vákár könyv- és papírkereskedése Csíkszeredán, hová a hirdetések árai és előfizetési díjak előre küldendők.
Egyes szám ára Lei 8.—

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASAGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Előfizetési ár:
Egész évre Lei 160.—
Félévre „ 80.—
Negyedévre . . „ 40.—
Külföldre egy évre „ 440.—
Hirdetési díjak a legolcsóbban számíttatnak.
Kéziratok nem adatnak vissza
Nyilttéri közlemények díja soronkint Lei 25.—
Megjelenik minden vasárnap

Az aradi vértanuk.

1849 október 6 gyászos emlékezetű nap a magyar történelemben. Nyolcvanhat esztendővel ezelőtt, ezen a napon végezték ki az aradi várságban, az 1848-iki szabadságharcnak tizenhárom honvéd főtisztjét.

Ezzel a szörnyű osztrák boszuval fejeződött be a magyar nemzetnek szabadságharca, amely az orosz tulerővel szemben Rüdiger orosz tábornok kezébe letette a fegyvert.

Az osztrák tábornokok nem tudták megbocsátani Görgeinek ezt a lépését, amelyben az osztrák hadsereg megalázását látták. A bosszu, a megtorlás szellemé irányitotta minden lépésüket és a szabadságharc kiszolgáltatott honvéd tábornokait a bécsi kormánnyal halálra itélették.

Tizenhárom honvédtábornok esett áldozatául a 48-as idők ezen gyülölködő idejének. Kiss Ernő, Schwidel József, Dessewffy Aurél, Lázár Vilmos tábornokokat golyóval, mig Aulich Lajos, Damjanich János, Knesich Károly, Lahner György, Nagy Sándor, Leiningen Károly gróf, Pöltenberg Ernő, Török Ignácz és Vécsey Károly gróf tábornokok kötél által haltak meg 1849 október 6 án hajnalban.

Lassan egy évszázad mult el az aradi vértanuk fölött. Nehéz, szulyos idők megpróbáltatásai szántottak végig éppen ezen a mai nemzedéken, amely a történelmet nem könyvekből tanulja, hanem annak minden lapját maga irja. És igy fokozottabban érzi azt a tiszteletet és megbecsülést, amely kijár azoknak, akik egy nemzet szolgálatában életüket áldozták.

A nagy történelmi tragédiákból azonban nemcsak a hősi áldozatoknak, nemzeti erényeket fokozó és a nemzetet tovább éltető alapja csendül elő, hanem a történelmi távlatok elbékitő, kiegyenszulyozó tanulsága is az emberi együttélés szebb és boldogabb kialakitásának szolgálatára kell álljanak.

Ki ne látná ma 86 esztendő visszapillantásában azt a nagy igazságtalanságot, amely az aradi vár sáncokban lezajlott. Ki ne látná azt a vakságot, amely az akkori idők gyülöletét a ma emberének szemében olyan értelmetlen pusztitásokra irányitotta. S ki ne látná azt, hogy nemzetek között nincsenek örökké tartó ellentétek. Mert ami egykor aradi vértanukat juttatott bitófára s amely gyülölet a legrettenetesebb rémuralomban élte ki magát egy nemzettel szemben, az már 86 esztendő multva is az egymásrautaltság testvériességévé változhat. Osztrák és magyar közötti évszázados gyülölködés barátsággá alakulhatott ha az idők ugy követelik.

Nem lehetetlen álom tehát az, hogy a mai gyülölködés világából is lesz egy kivezető ut. Lesz idő, amikor a népek közötti mai nagy gyülölködés is értelmetlenné válik a késői szemlélő részére. És el kell jönnie az időnek, amikor az egymás mellett élő, az egymásra utalt népek a béke testvériességében megértik egymást.

A történelmi végzetszerűség ugy látszik ugy rendezte, hogy a nemzetek ezekhez a kibékülésekhez csak nagy áldozatokkal, vértanuságokkal és szenvedésekkel juthatnak el. Ilyen közbevetett tragédiás állomása az osztrák-magyar megbékülésnek az aradi vértanuk véres áldozata is, amely a magyar történelemnek egyik legszomorubb fejezete.

Szent Ferenc ünnepére.

Október 4.

Amint tudjuk, a természet valóra vált költemény, melynek hullámzó ritmusa, csendülő réme, zengzetes hangja van. Igaz, hogy csak mélyérzésü lelkek élvezik a rémek összhangját, midőn madáréneket hallgatnak, csak ideális lelkek érzik a hullámzó ritmust, midőn gyönge száron hajlangó tarka virágot szemlél tekintetük. Milyen szép is a természet ragyogó napfényben, midőn a légbeszálló pacsirta aranykalászok felett dalolgat boldogan! Szép a hasadó hajnal, mely az uszó felhők habos selymébe aranysugárral rózsaszint himez s a virágok fejére gyöngyharmatot hint! Szép az alkonyizzás, a nyári esték büvös varázsa, midőn a fáradt természet a lenyugvó nappal pihenőre tér! Szép a csillagsugáros éjszaka, melynek titokzatos csendjében hallgatózva, a természet rejtélyeit igyekszünk megtejteni! A csillagok, a sötét égbolt mezején megannyi betüi, a jó Isten könyvének, nagy gondolatok sorait tárják elénk, melyek a földről az égig, a végtelenségig emelik értelmüket. A természet annyira telitve van szépségekkel, hogy benne a szépség fokozatait megállapitani nagyon nehéz! A szinskála összes árnyalatait szemlélhetjük egy virágon, egy lepkeszárnyon, egy drágakő kristályon. A drágakövek csillogó szineit szemlélhetem az ég szivárványán, a rubin szinét a vörösbegy nyakán, a smaragdét a gyik hátán, a türkiszét a mátyás szárnyain, a tüzopált a galamb szemében, a topálrét a kanári szárnyán, a tej és a rózsakvarcét a flamingón. Az összes érczfényü szineket a kolibri nyakán és a páva tollain. S ugyan miért ez a sok csillagfény, napsugár, szinfolt a madár és lepkeszárnyon, virágszinen, rovarháton, gyermekszemben? Azért, hogy akik megértő szemmel nézik e remek alkotásokat, azoknak nap, hold és csillagfényben fürödjék a lelkük és megittasulva a Teremtő müvészetének édes illatától Őt megismerjék! Ugy tünik fel nekük a világ országutja a titkok homálya miatt, mint az esti vonatot váró gyermekszemnek a sinpár. Messze, messze vezeti tekintetét a végány s minél távolabban néz, annál összébb folynak a sinek, végre egyetlen vonallá simulnak s a vonal utolsó pontjánál megjelenik a vonat égő lámpása, — nekünk a Teremtő szeme sugára. E fény vonzza lelkünket, mert a végtelenből felénk közelgő Isten hirnöke. Lejött hozzánk Isten a természet lépcsőin. Eljövetele emlékére olyan képeskönyvet adott gyermekeinek, mely méltó Mindenható fönségéhez.

E könyv a természetnek csodaszépségekkel teli albuma. S akinek metafizikai éleslátása van erre, tudja, hogy Isten ujjának érintését észre tudja venni. Az Alföld tutóhomokján és a hegységek sziklabércein, az ég kékjében uszó felhőkön és a tengeren járó jégsziklákon, villámon és szivárványon egyaránt.

Meghallja lehelletét a csobogó patak habjain, a harasztok között észreveszi az oceán fenekén. A magasságok világában és a mélységek ölén, mindenütt jelen van az Ur! Mindenható erejét s gondviselésének kezét látjuk, ha szobánk ablakából nézzük, vagy távcsövön szemléljük a csillagok keringését, ha leszállunk a földkéreg belsejébe fölkeresni a kristályokat, meg az élet ősi tipusainak megkövült maradványait; ha áttekintjük a növény és állatvilágot a magasban kóválygó sastól a mélytenger fövényén élő véglényekig; ha bepillantunk a lélek titokzatos világába s megismerjük önmagunkat, mindenütt Isten lehelletét láthatjuk.

Lelkünkben megrezdülnek ilyenkor a hurok, mint ahogy az ima énekbe zendült a koronás próféta, Dávid ajkán: „Ha fölmegyek az égbe ott talállak, ha leszállok a mélybe ott is rád ismerek.“ A nagy mindenségben megnyilvánuló célszerüség a Végtelenre utal! A hires botanikus Linné megvallotta: „Én átvonultában láttam az Istent, mint Mózes, láttam Őt s a bámulat és csodálattól lesujtva megnémultam. Lépteiből néhány nyomot tudtam csak fölfedezni a teremetés müveiben, melyekben, még a legcsekélyekben is, mily erő, mekkora bölcseség, mily kimagyarázhatatlan tökély van.“ Igen, aki nyitott szemmel nézi a világot, az meggyőződhetik arról, hogy Isten megismerhető a látható világból s ezért a Teremtő nevét látja felirva a csillagos égen, az Isten szemét a napban, a föld rétegeiben rejlő kövületekben az Isten megkövült gondolatait, a virág szirom levelében az alkotó mosolyát szemlélheti. Nincs még egy valaki, aki ugy tudott volna olvasni a természet gyönyörü könyvéből, mint az ur trubadurja, asissi Szent Ferenc.

Önsanyargatott teste, hajkoronás feje, beesett szeme, sápadt arca, szőrkámzsája, meg a derekát övező kötél nem vonzanak! Mezitláb járt, kolduskenyéren élt, betegség gyötörte, mégis szüntelen örvendett! Örökké vidám lelke imponál! Akár Umbriának mosolygó egébe merült tekintete, akár a földet nézte mindenütt meglátta a szépet s illatától mámorossá vált. Érzéke volt a szép iránt. Azért csiszolódott oly tündöklővé gyémánt lelke, mert a szépséget szemlélve annak forrására, Istenre ismert. Alig élt ember, aki bensőbb összeköttetésben lett volna a természet szépségeivel, mint ő.

Nagyon kedvelte növérkéit, a virágokat, számukra mindig tartott fenn kis kertet, legalább egy virágágyást. Kéri a kertészeket, hogy ápoljanak néhány szép szirmu illatos virágot, mert azok Isten dicsőitésére buzditják az embereket. Szerette a madárkákat. Ha pacsirtát látott szárnyra kelni, akkor gondolatai felszáltak az ég felé. Egy alkalommal, a legenda szerint, versenyt énekelt a tülemülével. Mikor belefáradt, kezére csalta, megsimogatta és áldásával bocsátotta el. Görgenzen sziporkázó tolla sem tudná leirni a nagy szent ama érzelmeit, melyek akkor viharzottak lelkében, midőn a természet gyönyörü könyvének szemlélésében elmerült. Szemlélve a tükörsima vizet és háborgó tengert, éjjeli sötétet meg sarki fényt, napsugárt és rezgő délibábot, kalászhullámos rónát, meg hómezőkkel koszoruzott hegyláncot, parányi véglényt s óriási állatokat, aranyszárnyu lepkét, meg csunya hernyót; a nagy ellentétekből is kiolvasta azt a fönséges harmoniát, ami a világban uralkodik és ezt az összhangot észrevevő szemlélete megrezditette lelke hurjait, himnusz csendült föl ajkán; mert meggyőződött arról, hogy sötétség dacára is van fény, a halál nem semmisiti meg az életet, a hómezőkre is jut napsugár, a sirhalmokon is virág illatozik. A világegyetemben megnyilvánuló célszerüség, lelkét a végső cél felé irányitotta és lelkének minden energiáját a cél elérésére koncentrálta. Megértette, hogy az embernek nem lehet más hivatása, mint Isten, a nagy Alkotónak dicsőitése. Az öntudatlan lények dicsőitik ugyan: a villám cikkázásával, a tenger hullámzásával, a föld dübörgésével, a hegység magasbanyuló csucsával, a nap ragyogásával, a virág szépségével, illatával, de kell öntudat is a világba! Mit ér a szép festmény, ha nincs szem, mely meglássa? Miért hangzanék a magasban trilázó pacsirta dala, ha nem volna emberi szív, melyben a madárdal megrezegteti a mélyérzések hurjait, hogy azokon Isten dicsőségére akkordok hangozzanak?

Igen a természet szépségeinek látráján emelkedett az erkölcsi tökéletesség utolérhetetlen polcára. A természet gyönyörüen szép energiáiból azoknak a végokára következtetett. Az okság-elve meggyőzte arról, hogy a téren és időn belül és tul mindenütt ott az ősok a Végtelen! Átérezte, hogy az értelmes, lelkes embernek nem lehet más célja, mint az, hogy elérje a Végtelent. És elérheti az ember őt, mélységes hittel, az evangélium elvei szerint való krisztusi élettel. Hitünk biztosit arról, hogy lesz idő amikor majd kibontakozunk érzéki megismerésünk kötelékeiből, midőn a bennünk szunnyadó energiák felszabadulnak s lelkünk a másvilágba szárnyal át. Miként a sötét selyem-gubóból kibuvó lepke kifesziti szárnyát s beleszántja magát a napsugárba, hogy lássa, érezze a verőtényes tavaszt: hasonlóan szárnyal át a lélek az örökkévalóságba, ott lesz boldogitó látása a Végtelennek.

Lám, lám mennyire szükség volna Szent Ferenc bölcs éleslátására a mai materialis, egoista, modern világban, hogy tudnánk fejünket magasra emelni, a csillagos égen tulra, mert csak ez a magasbalátás tudná visszavarázsolni a földre az egymást megértő, boldogitó, igazi békét jelentő szeretetet.

P. v. b. dr.

A repülő nap.

Mindenekelőtt, itt nyilvánosan is köszönjük Pastior mérnöknek és Oleram munkatársának azt, hogy több éves tapasztalatuk alapján nekünk is bemutatták a vitorlázó repülést, de köszönjük azt a nagy fáradságot is, amellyel mindes járt. Mert ne feledjük, nem kis dolog 10 óráig rázatni magát autón, a hozzá csatolt „Baby“ pótkocsival, szinte pihenés nélkül. S aztán holt fáradtan, esőben megfázva, neki fogni a repülőgép tisztitásának és összerakásának. Kiállitás után ismét szétszedni, a pótkocsival kivitetni Somlyóra, ott megint le és összerakni stb. stb. Közbe aggódni az időjárás miatt — egyszer az eső miatt, másnap a tulszép, napsütéses, szélmentes idő miatt. — S ők ezt végig csinálták, mert egy régi igéretük kötötte őket. S mindezért az áldozatkész munkájukért mi lesz a hála? Talán az, hogy néhány ifjunak szivében felkeltették a vágyat: repülni! repülő akarok lenni! S ha majd az ifjak közül valamelyik híressé vválik — akkor Pastior és Oleram büszkén jegyezhetik meg: én csináltam repülőt belőle.

Sajnos ebben a szeszélyes időjárásu Csikban az történt most a repülőkkel, ami télen a sizőkkel, hogy a nagy áldozattal felépitett sí-ugrósáncról a sí-verseny napján pár óra alatt leolvadt a hó. — Viszont a repülők számításukban — hogy egy kis szélért nem megyünk a szomszédba, ebből az örökké jól szellőztetett Csikból — bizony csaladkosva, szélcsendben kellet bemutassák a vitorlázó repülést, ami pedig szinte lehetetlen.

Mégis reméljük, hogy közönségünk fogalmat és elképzelést nyert a vitorlázó repülősport szépségéről és csodálatosságáról. Kár lett volna előzetesen sokat irni vagy beszélni a dologról, ugy gondoltuk, előbb lássa a közönség egy gépet s utána egy repülést. Annak szépségeit, eleganciáját, erőteljességét, a repülés esztétikai forma szépségeit, amelyeket az ember az Isten alkotta madarakról titokban lelesett s igy az ész igába hajtotta — kissé — a természet erőit, a levegőt. Mondván neki: vigyél engem levegő, felhő légy az én utmutatóm vezess el messzire!

Igaz, hogy a vasárnapi repülések csak pár percesek voltak a szélhiány miatt, közönségünk mégis ezek után eltudja képzelni a motornélküli repülést, s elhihette, hogy jó szélben az a gép órákig is a levegőben tudott volna tartózkodni. (Ismertetést fogunk hozni a vitorlázó repülés lényegéről, elméleti és technikai részletkérdésekről.)

*

A két szebeni repülő megtekintvén városunkat környező hegyeket, csodálkozva jelentették ki, hogy ennél ideálisabb terepet vitorlázó repülés céljára nem láttak. Itt kezdők, haladók és bajnokok részére egymás mellett számtalan alkalmas helyet lehet találni, s ami szintén igen fontos, közel a városhoz. Itt kell megrendezni a legközelebbi romániai vitorlázó repülő versenyt.

Ez a szakvélemény bátoritólag hatott ifjainkra, akik a vitorlázás gondolatával foglalkoznak. A szivós és ügyes ifjuság megvan hozzá, egy kis pénz, egy-két iskola-gép, egy tanfolyam és hisszük, hogy az erre költött péns valamikor százszorosan megtérül, erkölcsileg is, de anyagilag is.

*

Végül — ámbár nem mindég helyes — kénytelenek vagyunk egy két nevet is emliteni, akik városunkban a vitorlázó szerveskedésnek főmozgatói. Pacinsky biró, mint a repülő szakosztály elnöke, azután Terk Rupert és Czáka István, akiknek lelkesedése, agilitása és repülni akarása nem ismer akadályokat. A többiek is vegyenek példát ezektől s akkor hisszük, hogy álmuk s a mi álmunk is megvalósul. Sz. Sz.

* * *

Bár lenne a mi társadalmunkban az időkkel lépéstartó meglátás ahoz, hogy a vitorlázó repülésben

a nevelésnek milyen adottságai vannak. Különösen annak bajtársias szellemében, magának a repülés sportjának mint jellemet, önbizalmat, önállóságot formáló tényezőben milyen felkínálkozó értékei vannak a népnevelésnek.

A fiatalságban amint látjuk megvan minden lelkesedés ahoz, hogy a repülésből kifogják az emelkedett gondolatot. Öntönösen megérzik, hogy a jövő utjai uj embertipust kivánnak, amelynek acélosabbnak, határozottabbnak, önállóbbnak kell lennie.

A sportrepülés ezért száll a levegőbe, hogy a földtől elszakitott embert a levegő magárautaltságában képesse. Hogy már gyermekkortól hozzájáruljon e nemzedék idegeinek ujrafonásához és olyan kiteljesitéséhez, amelyet a rohanó idők megkivánnak.

Támogassuk azokat a lelkes uttörőket, akik a nyugati sportkulturának a vitorlázó-szellemét a csiki talajba akarják ültetni. Legyünk azon, hogy az elvetett mag megfogamjon és fejlődésnek induljon. Minden igyekezetünkkel legyünk segitségükre abban, hogy népünk megszeresse és megbarátkozzon a magasbatörésnek önbizalmat és büszke öntudatot fejlesztő gondolatával.

Visszaemlekezés Csiszer Imre halálára.

Csiszer Imre volt árvaszéki elnök halálának hire az elmult héten futó tüzként terjedt el, mindenki megdöbbenéssel találgatta a váratlanul bekövetkezett hirtelen halál okát. Az orvos agyvérzést állapitott meg s az a hir, hogy a mezőn fizikai munka közben halt volna meg, egyáltalán nem felel meg a valóságnak, mert éjszaka az ágyban kezdett panaszkodni s a gyorsan hivott orvosi beavatkozás, a leggondosabb ápolás sem tudott már segiteni.

Különben a megboldogultat az utóbbi években állandóan nagy leiki gondok gyötörték. A történelmi idők két malomkő közé szoritották, egyrészt a becsületes állampolgári kötelesség, másrészt nepéért, fajáert való igazi aggodalom, tok aimatlan éjszakát okozott neki. — Ó nemán türt és hallgatott s csak a szivós, kitartó munkával igyekezett megsebzett lelkét gyógyitani.

A legizgatottabb időkben volt az özvegyeknek, árváknak igazi atyja, gyamola. Hivatalából akarhányszor 2—3 órai késessel érkezett haza, csak a hozzá fordultaknak ügyes-bajos dolgait teljesen elvégezhesse s nem egy árvának vasuti költséget saját pénzéből fedezte, amikor meghallotta, hogy a távoli falukból a szegénység miatt gyalog kellett befáradniok Mercurea-Ciucba.

Bár ugy örökösödés mint házassága folytán viszonyainkhoz képest tekintélyes vagyonhoz jutott, megis anyagi gondokkal is kellett küzdenie, jelül annak, hogy a rábizott hatalmas árvapénztárnak hűséges, tisztakezü gondozója volt.

Nagy szeretettel ápolta szép számu családját s az egykor gidres-gödrös Székutja sarkát szorgalmas kezei egy kis paradicsomos kerité alakitották.

Fia volt a nem régen elhunyt, nagynevü, évtizedekig szolgáló cioboteni községi birónak, Csiszer Pálnak.

Csiszer Imre már deák korában feltünt tehetségével. Amikor a csumuleui Önképzőkör 25 éves jubileumát ülte, Kassai Lajos akkori tanár összeszedte a legkiválóbb dolgozatokat s vezető helyre állitotta a következő epigramját:

„Vers sorait madzsaggal méri X.
Pszt! Lángész!..
Ne csodáld!
Benne szunnyad Vesink".

E sorokkal terelte le egyik érdemetlenül iról babérokra vágyó deák társát.

Egy másik dolgozatát az irodalmi tanár a szokásos „jeles" osztályzaton kivül e sorokkal tüntette ki: „Sic itur ad astra" — (Igy haladnak a csillagok égfelé).

Élete pályája, hajszálig menő pontos hivatali szolgálata nem engedte irodalmi tehetségének kibontakozását, e helyett terjedelmes memorandumokban igyekezett fajáit, népét szolgálni.

Szerényen, jóságos lélekkel dolgozott, ezért általános megbecsülést szerzett mindenfelől. A vármegye harmadik ura lett; árvaszéki elnök, u olsó a magyarok közül Koporsóját rengetegen zokogva vették körül faji különbség nélkül. De az utolsó göröngyöket néma csend követte.

Nyugodj csendesen Imre barátunk s bocsáss meg, hogy az utolsó szót e helyen kellett elmondanunk. Soraink megrázkultak s a fagyos közöny ugy látszik mindenn termő rügyet leperzselt. *Ciucani.*

TEJ és TEJFEL kapható
özv. Kereszteznénél, Mercurea Ciuc.

Elköltözés miatt raktáramon levő **rádiókat**, alkatrészeket, rádio lampákat, villany árukat, butorokat, stb, beszerzési áron alól kiárusitom. 1—2
Fischer Sándor, Mercurea-Ciuc.

Nagy események

forgatagába kerültünk. A hónapok óta kirobbanni készülő olasz—abesszin viszály elérkezett mult héten a döntő pillanatokig. A világ figyelme Abesszinián és Olaszország magatartásán van, ahol nemcsak egy egyszerü gyarmati háboru kitöréséről van szó, hanem veszedelemben van a Népszövetség egész szervezete.

Európának idegességét különösen az okozza, hogy a népszövetségi alapokmány került zsákuccába. Nem vitás pedig az, hogy Európában teljesen felkészült nagyhatalmak lesnek arra a kedvező pillanatra, amikor a Népszövetség kezéből kicsuszik a békés kibontakozás lehetőségének biztositása.

Csak végig kell nézni a világon s megállapitható, hogy a római birodalom bukása óta ennél nagyobb, sorshatározóbb mozgolódások, tervek nem örvénylettek. Mindenképpen nagy események küszöbén áll a világ, amelyről minden pillanatban beléphet a legborzalmasabb katasztrófába.

Ennek a belépésnek egyik állomása a fascista Olaszország demonstrációs polgári mozgositása, amelyet a mult hét szerdáján rendelt el Mussolini. A Duce mult héten tizmillió emberét mozgositotta. A mozgositás befejezésével szózatot intézett a néphez, amelyet érdemes elolvasni:

Olaszok, Olaszok a hegyeken tul és innen! Halljátok meg mindnyájan, amit most szólok hozzátok, ebben az ünnepélyes órában, amely most bekövetkezett az olasz haza történetében. Olaszország területén tizmillió ember gyült össze: a világtörténelem leghatalmasabb demonstrációja. Ezt a tizmillió embert azonos meggyőződés, azonos akarat és azonos elhatározás hozta egy tömegbe. Hatalmas megmozdulással, impozáns akarattal mutatjuk meg a fasizmus történelmi egységét és Olaszország rendithetetlen akaratát. A világ népei meg fogják ismerni az 1935. év fasiszta Olaszországát. Hosszu hónapokon keresztül türtük nyugodtan, amit velünk szemben elkövettek. Most végleg elfogyott a türelmünk és a sors kereke fordulóra ért. Nem egyetlen hadsereg fog felvonulni, hanem hadseregünkkel negyvennégy millió olasz menetel együtt. Akik most szemrehányást tesznek nekünk és büntető rendszabályokat emlegetnek, elfelejtik, hogy mennyi igéretet kapott Olaszország, amikor 1915-ben belépett a világháboruba, amelynek tartama alatt sok válságon és megpróbáltatáson ment át. A világháboru során egymillió harcosunk esett el és rengeteg volt a sebesültjeink száma. A közös győzelem után, amelyből Olaszország a többi hatalommal együtt ki kellett volna vegye a részét, a tárgyaló asztalnál nem teljesitették gyarmati kivánságainkat. Türelemmel vártunk s közben megakarták zavarni életünket. A Népszövetségnek el kellene ismernie Olaszország jogát, de a Népszövetség most Olaszország követeléseivel szemben szankciókat emleget. Nem hiszem, hogy az igazságos francia nép, amely velünk együtt harcolt a világháboruban, beleegyezzék a büntető rendszabályok ellenünk való alkalmazásába. Nem hiszem azt sem, hogy Anglia hajlandó lenne lángba boritani egész Európát, csak azért, hogy megvédjen egy barbár népet, amely nem méltó arra, hogy a civilizált népek közé számitsák.

A holnap lehetőségeivel számolnunk kell. A gazdasági szankciókra komolysággal és áldozatkészséggel felelünk, a katonai intézkedésekre katonai intézkedésekkel, a háborura pedig háboruval.

Ezzel szent kötelezettséget vállalok minden olasz előtt, aki most szavaimat hallja: mindent megteszünk, hogy Olaszország jogos igényeiből ne váljék szörnyü világbonyodalom. De annak az olasz nemzetnek mernek megtorló intézkedésekről beszélni, amely nemzetnek a tudomány és müvészet legnagyobb eredményét köszönheti a világ? Aki a tudósok, müvészek, szentek, mártirok és hősök tömegét adta a történelemnek?

A forradalom Olaszországa ma talpra állt és kiáltása áthatja az eget, elhat Abesszinia

ban lévő távoli testvéreinkhez, keresztül száll hegyeken és tengereken, hogy meghallják barátaink és ellenségeink. Ez a mi felkiáltásunk: Igazság és győzelem!

A beszéd nyomán már Abesszíniában is elrendelték az általános mozgositást. Az olaszok pedig már megkezdték a hadmüveleteket. Bombavető repülőgépeik már izelitőt adtak Adua felett az elkövetkezendő események borzalmaiból.

Egyszóval a háboru ördöge elszabadult ismét. A mai nemzedék szivszorongva lesheti, hogy hol áll meg a lavina és miket temet maga alá ez az ujabb pusztitás, amelyet már feltartóztatni ugy látszik nem lehet.

A róm. kat. „Kolping Legényegylet"-ek 1935—1936 évi munkaprogramja.

Beszélgetés, Főtisztelendő Márton Antal egyesületi igazgatóval.

(Gheorgheni.) Mint a „Kolping" Legényegyletek egyik vezére és lelkipásztorával találkoztam, akit arra kértem, modaná meg, mi az oka annak a nagy elfoglaltságnak, ami utóbbi időben ilyen nagy hallgatásra készteti — általában — ezeket az egyesületeket? — Mondana valamit, a legényegyletekkel kapcsolatban, de különösen a jövő munkaev programjáról s mindazokról a dolgokról, melyek megvalósitása, keresztülvitele, hozzá is tartozik?

A feltett kérdésekre nem felel azonnal, mig én tovább folytatom.

— Habár tudjuk, hogy ezek az egyesületek példás működései nem kifelé, vagy feltünni akarás mozzanatai, hanem a befelénézés komoly megnyilvánulásaiban látszik, amiről nem igen szoktunk beszélni, vagy dicsekedni s amelyek a lelek külső kifejezéseképpen a hiten keresztül csupán a kulturában csucsosodnak, hogy a bennük élő erkölcsi erő nemcsak forma, de mint elraktározott kincs is legyen, melyeknek értéke a vallásainkban rejlő mélységek és magasságok — de mégis valami pozitivet szeretnénk tudni.

Már-már azt hittem nem kapok választ, amikor a Főtisztelendő nyugodt, megfontolt válaszában, egy igen érdekes, a „mai"-t tökéletesen jellemző felvilágositást ad.

— Mi sem lehetünk kivételek — kezdi a sport rohamos áradatában s vele sodródtunk. A tavaszok beállával, ifjaink különös szeretettel vonzódnak a rugdosódás és más egyéb sportok felé, mellyel szinte kiélve magukat, kevés idő jutott egyesületeink belső életének folytatásához.

Azonban, már ezis szünőfélben van. De ha nem ugy volna is, azt maguink kellene mérsékeljük, mert hiszen nem lehet helyénvaló, hogy a futbalpályákon összegyüit közönségtől ilyeneket halljunk: *„Le a Kolpinggal!"... „Hátrább Kolping!.." „Pfuj Kolping!.."* stb., stb. — A sportnak ez a fajtája — melynek hevében, csak egy pillanatig is megfeledkezhetünk hivatásaink magasztosságá és szépségéről — ha programunkban is van módot kell találjunk a ferdeségek kiküszöbölésére. Ezek az idelglenes eltolódások intettek csendre s alkalmat adtak egy általános program kidolgozására.

Ez megis valósult.

Most nem rég, Targu Muresen megtartott értekezleten, ahol a legényegyleti vezetők — Clujról: *Bálint József*, Turdáról: *Erdély András*, Tg.-Muresről: *Végási Domokos*, Odorheiuról: *Ferenczi Béni*, Brasovból: *Antoni János* és én — egy igen jelentős határozatial mondottuk ki, — hogy tekintettel az oradesi központi vezetőség távolságára, ami miatt az irányitás is nehezen ment a vidéki testületekkel — *jövőre a rom. kath. Népszövetség cluji központjához, mint jogi képviselőjéhez csatlakozunk s ezuttal onnan is fogjuk kérni az irányitást.*

Különben program szerint október hónapban venné kezdetet, a munkaév.

De már mutatja is a részletes programot, melyben különösen emlitésre méltók a tervbevett *szaktanfolyamok és nyelvkurzusok* bevezetése.

Szegény és árva gyermekek segélyezése a megtartandó ünnepélyek, szindaratok, táncestélyek jövedelmeiből. Irodalmi estélyek szociális tarfolyamok, közös kirándulások, sport és kerti ünnepélyek rendezése és sok sok más üdvös és áldásos munka, melyeknek szilárd erkölcsi alapjaként a hetenként ismétlődő lelkigyakorlatok és az ezzel kapcsolatos szentgyónás és áldozás jönnének.

Arra a kérdésemre, hogy általában, milyen a legényegyleti tagok magatartása és erkölcsi viselkedése, milyen a hatás és látszik-e rajtuk az az idő, amit ezek az ifjak a keresztyéni diszitett helységekben töltenek, a Főtisztelendő ezeket mondja:

Közvetlen személyes megállapitásainkat házirendszabályaink — melyek szigorusan kötelezők mindenegyes tagra, — némileg korrigálják. Azonban az egyesületek ifju tagjairól csak jót mondhatok s ez annál örvendetesebb, mivel az általános véleméry ugyanez. De ha meggondoljuk, hogy ezek a házirendszabályok csak papirra irott sorok, melyeknek betartásához valamelyes belső fegyelem, jó érzés és lélek is kell, ugy az eredmény kétszeres siker, mert hiszen egyesületeink ifjuságának magatartása és erkölcsi viselkedése ugy befelé, mint a társadalomban szen a magaslaton áll, amivel meglehetünk elégedve.

Ezeknek az eredményeknek elérésében buzgó és lelkes társaim *Vigovszky József és Dr. Márton And-*

rás, akik fáradhatatlan munkásságukkal teszik könnyüvé többoldalu munkámat, mig szenei müvelődésünk terén *Molnár János* karnagy véges dicséretes munkát.

Mikor elköszöntem ettől a nyugodt, komoly és értékes embertől — aki fekete köntösét nemcsak azért viseli, mert pap és aki mint ilyen végzi az emberek között nemes hivatását, aki egy őserőtől öröklött, kiegyensulyozott lélekkel és világnézetével áll sokak fölött — ugy éreztem, hogy sohasem lehetett jobb és biztosabb kezekben a fiatalok lelke, mint ennél az embernél, aki a rearuházott posston nem a felesleges hü-hó, hanem a belső igazértékü munkálkodásnak hive, aki e jelszót, hogy: „Kolping Testvérek! Legyünk a tettek emberei!" Komolyan, igen komolyan veszi.

Góbé.

BEL- ÉS KÜLFÖLD.

A román minisztertanács tekintettel a nemzetközi helyzetre, fontos lépéseket tett a hadsereg felszerelésének ügyében. A csehszlovák és jugoszláv hadseregek nagygyakorlatai alkalmával merült fel a terv, hogy a kisantant államainak hadseregét egységes elvek szerint szereljék fel. Ezért a minisztertanács most elhatározta, hogy sürgősen végrehajtja a román hadsereg hadfelszerelésének munkálatait.

A félévi költségvetése az országnak a miniszter tanács hivatalos közleménye szerint kielégitő és a költségvetés egyensulya biztositottnak látszik.

A román parlament őszi ülésszakát eddigi terv szerint november 15 re hivják össze.

Az olaszok megkezdték a háborut Abesszíniában. Európában meg tanácskoznak a hatalmak. Genfben és Parisban nagy erőfeszitéseket tesznek a béke megmentése érdekében. Ezalatt pedig Olaszország a hadműveleteket meginditotta Abesszíniában és az olasz csapatok október 3-án reggel két oldalon, északon Aduanál, délen pedig Amden tartományban támadásba léptek. A támadásnak már több ezer halott áldozata van. Az abesszin hadsereg körülbelül egymillióssázezer harcost szólitott fegyverbe, amelyből ötszázezer ember három hadseregben szervezve vonul szembe az olasz haderővel. A legutóbbi jelentések szerint az olaszok előnyomulása tart. A római olasz lapok rendkivül szükszavuak a harctéri események felől. Különösen cáfolják azokat a hireket, mintha Adua légi bombázása alkalmával gyermekek és asszonyok is áldozatul estek volna. — Az október 4-én megtartott francia államtanács egyébként teljes bizalmát nyilvánitotta Laval politikája iránt, amellyel az angol álláspontot támogatva igyekszenek megmenteni a békét, a népszövetségi alapokmányt. Hogy sikerülni fog-e, a jövő titka. Egyelőre Afrikában szólnak a fegyverek, megkezdődött ismét a vércsapolás és 17 esztendei uzynevezett béke után nem lehetetlen, hogy ismét lángba borul a világ. Egyelőre Adua támadásánál ötezer halottról szólnak a legutolsó hirek.

KÜLÖNFÉLÉK.

Mi lesz 1958-ban.

Az alábbi politikai jóslat 1928 ban hangzott el. Azóta hét esztendő telt el és ellenőrizni lehet, hogy a jóslat bizonyos mértékben mennyire helyesen meglátta az eseményeket. Morand Paul francia diplomata alábbi jóslatát 1928 szeptember havában közölték a lapok s azt érdekessége miatt megismételjük.

Morand nézete szerint a bolsevizmust nem tudják megdönteni, de Oroszország hatalma jóformán el fog enyészni, mert Japán megszállja Sziberiát, Ukrajna elszakad és polgári állam lesz, a kaukázusi tartományok pedig Törökország uralma alá jutnak.

Németországban megszilárdul a köztársaság, különösen, mert Ausztria 1935 körül csatlakozik hozzá. Anglia elveszti fölényét a tengereken, helyébe az Egyesült Államok lépnek.

Az angol gyarmatok 1958-ra mind függetlenitik magukat s az egységes brit birodalom helyett csak angol szász érdekközösség marad.

Érdekes Morand jóslatában az, amit Olaszországról mond. A legközelebbi évtizedekben Olaszország megszerzi a főhatalmat a Földközi tengeren. Több, mint hetvenöt millió lakósa lesz, övé lesz Európa legnagyobb flottája és kereskedelmi hajóparkja a harmadik helyen fog állani az egész világon. Egyiptom, Szíria, Albánia, az egész Balkán és Magyarország, Olaszország politikai befolyása alá kerül. A Földközi tenger legnagyobb kikötője Triesst lesz.

Nyugatafrikát felosztják a hatalmak, Középafrikában pedig független néger köztársaság alakul.

Franciaországnak 1958 ban is csak negyven millió lakósa lesz. Le kell mondania a világpolitikai allürökről s minden ereje kimerül abban, hogy fenntartsa negyven milliós lélekszámát Kereskedelmi tekintetben Amerika befolyása alá kerül. Abban azonban ki fog válni Franciaország, hogy itt fog legjobban érvényesülni a fiatalság. Az államszolgálatban alig fog állni negyvenöt évesnél idősebb ember. Negyvenéves miniszterelnökök, huszéves képviselők és harmincötéves követek fogják intézni Franciaország sorsát. A gazdag néposztály eltünik s valami nyugati mázba öltözött szélső szociálizmus lesz a rendszer. Franciaországban, ahol 1928 ban három produktiv lakósra egy közalkalmazott esik, 1958 ban már minden egyes produktiv lakósra három tisztviselő fog jutni.

— **Tehén-tolvajok.** Suveni kösségben gyakoriak voltak az utóbbi időben a tehén-tolvajjások. Most a csendőrség letartóztatta Kósa Antal odavaló lakóst, aki a teheneket a gazdáktól ellopta, majd azokat Péter Erzsébettel értékesitette.

— **Olvasóink figyelmét felhivjuk a „Szent Ferenc ünnepére" cimü és mai számunkban megjelent cikkünkre.** Ennél szebb, Isten-dicsőitését szolgáló, Istent a nagy természet pompázó világának minden megnyilatkozásában megtaláló irást ritkán olvas a mának örjöngésekhez, rohanásokhoz szokott embere. Olvassuk el és szolgáljon annak Istent-kereső, Istent-dicsérő gyönyörü hangja lelkünk finomitására és megnyugtatására.

— **Meghalt Pál Gábor nyug. főgimnáziumi igazgató** 1935 évi október hó 5-én délután 2 óra 10 perckor tudőgyuladásban, 83 éves korában Sumuleun (Somlyón). Temetése folyó hó 7-én délután 4 órakor lesz a sumuleui pleb. templom kerítésébe. A gyászmise a Szent Ferenc-rendi sárda templomban folyó hó 8-án délelőtt 9 órakor fog bemutattatni.

— **A városi tanács kenyérmaximálása.** A városi tanács folyó év október hó 3 án tartott primárok ülésében a kenyérárakat visszaállitotta a két hónappal előbbi árakra, jóllehet azon idő alatt a liszttek ára emelkedett. A barna kenyér kilóját 6 lejben, a fehér kenyérét 7 lejben állapitotta meg, ugyanakkor a liszt kilónkint 7, illetve 8 lei. A helybeli pékek ezen lehetetlen ármegállapitások ellen uzy a polgármesternél, mint a vármegye prefektusánál panaszt emeltek s amennyiben meghallgatásra nem talál ezen panaszuk, ugy kénytelenek a sütést beszüntetni.

JÁTÉK-KLUB.

Az illetékes Miniszterium 004855 számu engedélye alapján:

Mindennemü Comerţi és szerencsejátékok!

Olcsó kávéházi szórakozás, Olvasóterem, zene és tánc

a

Cercul Proprietarilor Sindicatului Urban flókja:

Gheorgheniben, Főtér 24.

(Gyergyószentmiklós) 1—

— **Ghibu professzor feljelentésére sulyosan eliteltek egy magyar ujságirót.** Ghibu Onisifor egyetemi tanár rágalmazás cimén feljelentette Demeter Béla bíróapirót, mert egyik cikkében, amit arról irt, hogy Ghibu a Wesselényi kollégiumot megtámadta, az erdélyi magyar kultura ostorának nevezte és cikke végén felszólitotta az erdélyi iskolák vezetőit, hogy a jövőben Ghibut ne engedjék be intézeteikbe. A törvényszék előtt Ghibu hangoztatta, hogy a vádlottal több pőre van és a cikket alkalmasnak arra, hogy diszkreditálják a magyar közvélemény előtt, pedig tanulmányainak egyrésze magyar. Egyben bemutatta a törvényszéknek a közoktatásügyi miniszter levelét, amelyben megbizza a kisebbségi iskolák tulajdonjogi helyzetének tanulmányozásával. A vádlott rajtam keresztül — mondotta Ghibu — a román államot sértette meg. Demeter Béla a bizonyiték kiegészitését kérte, de a biróság elutasitotta valamint azt a kérését is, hogy Pop Valér igazságügyminisztert hallgassák ki tanuképpen. A cluji biróság Demetert három hónapi fogházra, tizezer lej pénzbüntetésre és egy lej erkölcsi kártérítés megfizetésére itélte. Ghibu megnyugodott az itéletben, a vádlott felebbezést jelentett be

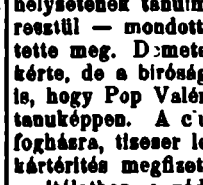

Sok Tizezer

megelégedett vevő bizonyitja, hogy a

„ZEPHIR"

kályha az összes kályhák között a

LEGJOBB

10 kilogramm fával fűt egy szobát 24 órán át

Gyártja: 1—

Szántó D. és Fia, Oradea.

Kapható mindenütt. Kérjen díjtalan árjegyzéket.

Képviselet: Döczy János, vaskereskedés, M.-Ciuc.

— **Betiltottak a gyors meggazdagodás forrását.** Mult számunkban emlitést tettünk arról a „Láncsegély-akció" nevet viselő hólabda játékról, amely Csikba is elérkezett és az utóbbi hetekben teljes eszemélyetlenséggel kezdett munkába. A jóhiszemü emberek egész sokasága kapcsolódott már bele a „játékba", amely egy egyszerü szorzás alapján a gyors meggazdagodást igérte az áldozatoknak. Az eltő látásra megállapitható csalást most az igazságügyminiszter rendeletileg betiltotta s igy akik azt tovább folytatják büntetendő cselekményt követnek el.

— **Csiki magyar vasutasok a fegyelmi előtt.** A siculeni vasuti fűtőházból 18 munkást rendeltek november 4—11 között a brasovi fegyelmi biróság elé, az államnyelv nemtudása miatt. A fegyelmi elé rendelt vasutasok 1932-ben a nyelvvizsgát valamennyien sikerrel letették. Azóta is még két izben vizsgáztak, annak eredményét azonban mai napig sem közölték velük. Szeptember havában már 17 siculeni vasutas átesett a fegyelmin. Ezek közül csupán kettőnek sikerült a nyelvvizsgája, mig a többi 15 vasutast elbuktatták és állásukból felmentették. — Az elbuktatott vasutasok a fegyelmi biróság itélete ellen felebbezést jelentettek be.

— **A Betegsegélyző Pénztár felhivása a tagokhoz.** A Betegsegélyző Pénztár felhivja a tagok figyelmét, hogy a jövőben a biztositási könyvecskéknek fényképpel való ellátása kötelező. A könyvecskék kiállitása alkalmával felmutatandó a biztositandó tag személyazonossági bizonyitványa is. Enélkül a pénztár a jövőben nem adja ki a biztositási könyveket, amelyeket ezután fokozott ellenőrzés alá vonnak azért, mert a multban igen sok visszaélést követtek el.

— **A tennis nemzeti nagy verseny bajnokságok** most folynak Bucuresti-ben, ahol Erdély minden nagyobb városát egy-egy csapat képviseli. A mérkőzések a ranglista megállapitásáért minden évben megismétlődnek. Gheorgheni-ből *Barabássy Babkó* a gyergyóiak favoritja utazott fel a mérkőzésekre.

— **Egy adószedő üzelmei.** A cim mögött Blidariu nevével találkozunk. Ismerős név. Rendőrségi tisztviselő volt városunkban, azután Gheorgheni-ben. Ott egy szabadságos katonát a rendőrségen agyba főbe vert. Akkor Dr. Horváth főkapitány erélyes közbelépésére azonnal kivágták a rendőrség kötelékéből. És Blidariu ból ezután adószedő lett Udvarhelyen. Amint az ottani ujságokból vesszük, uj munkakörét is igyekezett alaposan ellátni. Adót szedett fel, nyugtát nem adott senkinek. Mikor felelősségre vették azzal védekezett, hogy azokat nem adó cimen vette fel a felektől, hanem baráti kölcsönképpen. Mindezekért pedig Blidariut most az a büntetés érte — irja nagy megütközéssel laptársunk — hogy Bucurestibe helyezték.

— **Veress Irén ujabb tánckurzusa.** Veress Irén tanctanárnő tanitványai kérésére még egy tánctanfolyamot tart. A hat hetes tanfolyamot is az Európa étteremben rendezi meg. Minden szombaton este összáncokat tart, amelyre vendégeket is szivesen látnak. Ezek a szórakozásra igen alkalmas táncesték beléptidijnélküliek. Veress Irén egyike a legkiválóbb táncoktatónak, akinek a tanfolyama mindig nagy érdeklődés mellett igen szép eredményekkel zajlik le. Legujabb tanfolyama is megérdemli közönségünk támogatását.

— **Lekéstették a pótérettségizőket.** Csik és Háromszék vármegyék pótérettségiző tanulóit ezévben Sibiuba rendelték. A vizsgák terminusa szeptember hó 24-re volt kitüzve. Az érdekelt ifjuság szeptember hó 23-án elindult a vizsgákra és amikor odaérkeztek kiderült, hogy a vizsgákat már szeptember 20-án megkezdték és mivel jelentkező nem volt, azokat be is fejezték.

— **Egy értékes tanulmány Abesszíniáról.** Felhivjuk a közönség figyelmét arra a könyvre, amely jövő héten hagyja el a sajtót. — A nagyérdekességü könyvet Halász Sándor adja ki, aki a romániai magyar ujságirásnak egyik nagy felkészültségü tagja s különösen ismerője az abesszíniai helyzetnek. A világ érdeklődésének középpontjába került Abesszíniáról s az ott mérkőző hatalmi erőkről és csoportosulásokról kapunk Halász Sándor könyvében szakszerü felvilágositásokat. Es az érdekes könyv az elkövetkezendő eseményekhez egyenesen hézagpótló és minden a történések iránt érdeklődő ember számára nélkülözhetetlen tudnivalókat nyujt. A könyv jövő héten jelenik meg s azt olvasóink figyelmébe ajánljuk. Ára 15 lei és kapható lesz minden ujságárusnál.

— **Vizsgálat a gheorgheni-i tanács ellen.** A mult héten Gheorgheni-ra érkezett Pretorianu Alexandru belügyminiszteri vezérfelügyelő, hogy az ottani városi tanács működése ellen vizsgálatot folytasson le. Ugyancsak ezzel egyidőben a vármegyei prefektushoz érkezett az ottani liberális tagozatnak egy küldöttsége, amely Max Campian polgármester felfüggesztését kérte a vizsgálat idejére. Eddigi értesülésünk szerint a gheorgheni polgármester és városi tanács működése ellen felhozott egyik vád az is, hogy a tanács messze ment az ottani magyar egyházak segélyezésében.

— **Nyolc napon tul gyógyuló sérüléseket szenvedett.** Balla Mihály 62 éves és László Ignác nevü mostoha fiát valamint Bocse János 70 éves frumossai lakósokat Cofoianu főerdőőr feljelentette, hogy a „Kurtasarok" nevü erdőrészen keletkezett erdőtüzet az ő gondatlanságuk okozta. Az ügyben a frumossai csendőrőrs vezette be a vizsgálatot, amelynek során Balla Mihályt olyan súlyosan bántalmazták, hogy sérülései az orvosi látlelet szerint nyolc napon tul gyógyulnak. A Magyar Párt csikvármegyei irodája az esetet közölte a csendőrparancsnoksággal.

— NEMZETKÖZI, BIZTOS EKSZISZTENCIA HÖLGYEK RESZERE. Ma, amikor a nemzetek ugy elzárkoznak egymás elől, a kozmetika az egyetlen megélhetési lehetőség, amely még a legtöbb államban szabad azon hölgyek részére, akik egy nemzetközileg elismert iskola szakbizonylatával tudják az arra való hivatottságukat és a képzettségüket igazolni. Tessék minél előbb felvilágositást kérni a legközelebb megnyiló nemzetközi tanfolyamainkról. Rövid időn belül legtökéletesebb modern kiképzést nyerhet. Pontos cim: Direktion der Wiener Kosmetikschule. Wien, Kärtnerstrasse 21. Magyar levél.

— **Köszönetnyilvanitás.** Mindazoknak, akik feledhetetlen jó anyánk halálakor részvétükkel fájdalmunkat enyhitették, ezuton mondunk hálás köszönetet.

Bartha Nővérek.

— **Megharapta a veszett kutya Takács Károly esperest.** Takács Károly most nyugalomba vonult helybeli református esperest valamint cselédjét a veszett kutya megharapta. Védőoltásokra azonnal a cluji Pasteurbe utaztak.

— **Ismét gyilkolt a székely bicska.** Márton Ferenc sandominici legényt szeptember hó 29 én éjjel Kosa János, Ferencz Antal, Sándor István, Bács Aron legénytársai meglesték és bicska szurásokkal sulyosan megsebesitették. É et-halál között szállitották a helybeli kőskórházba, ahol Dr. Hirsch főorvos kezelésében talán megmarad az életnek ismét egy könnyelmüen virtusos legénykedéssel agyonszurt székely élet. Ha ebben a megyében mindenki teljesitené kötelességét, ha a népünkkel való törődés és nevelés szolgálata intézményesen szervezve volna, akkor lehetetlen, hogy a bicska ilyen gyakran csapolná a székely vért. Lehetetlen, hogy est az annyi sok szép, értékes tulajdonsággal rendelkező népet ne lehessen szelidebb, kulturáltabb lelkületre képezni. Csak mindenkinek helyén kell állni. Hissen vannak ebben a vármegyében községek, amelyben ötven éven belül a bicskának munkája nem volt. Vannak községek, amelyben a fiatalságot megszervezték a bicska ellen. Dicséretreméltó példát mutat ebben az irányban Sansimion község, amely igy éppen a vármegye valamikor legrosszabb hirü, legbicskásabb községéből küszöbölte ki a késelésnek, az annyi sok tragédiát okozó virtuskodásnak divatját. A haladó szellemü székely ifjuságnak sürgősen össze kell fogni és minden községünkből ki kell operálni est az átkozott örökséget, amely mindegyre annyi gyászt, bajt okoz becsületes székely családoknak.

— **Öngyilkosság.** Matyás András 57 éves helybeli famunkas felakasztotta magát.

— **Tüzesetek.** Bors János cetatuiai gazdálkodónak a sütőháza; Szakacs János santimbrui lakósnak a csüre égett le a mult hét folyamán.

-- DIRECȚIUNEA SOCIETĂȚII VÂNĂTORILOR DIN MERCUREA-CIUC, referitor la opreliștș la ingrădiri pentru vânătoarea iepurilor, face cunoscut membrilor societății următoarele: I. Se oprește vânătoarea iepurilor de tot: 1. Pe teritoriul ce se află în dreapta Oltului dela pârâul „Aszód-pataka" din hotarul Cetățuia — până la Tușnad. (Teritoriile societății). 2. In dreapta Oltului dela „Széosény-pataka" M.-Ciuc (Poligonul de tragere) până la drumul, care duce dela moara veche de hârtie Sânoraieni, la pârâul „Nagyos-patak". 3. Teritoriul păduros numit: Sutafenyő, Kövesoldal, Bükkföldje, Sikóné, Peszterge, Nagysomlyó, Fitódi fenyves. II. Se interzice vânătoarea iepurilor până la 15 Noemvrie a. c. pe teritoriul dintre șoseaua națională dela podul de fier Sânoraieni până Sânsimion, de alei drumul județean Sânmărtin, dela Sânmărtin înapoi la podul de fier Sânoraieni. Un vânător poate impușca numai 2 iepuri la săptămână. Vânătoarea la vulpi se interzice până la 17 Noemvrie a. c. Goana se poate aranja numai în grupuri de cel puțin 4 membri. Dacă nu se vor prezenta 4 membri, nu se poate ține vânătoarea. Goana și numele participanților trebue anunțate administratorului cu 48 ore înainte. Vânătoarea cu câini pe teritoriile cu cerbi este interzisă, excepție fac numai câinii speciale de mistreți. Câinii de mistreți vor fi examinați de direcțiune și clasați de atare.

— A CSIKSZEREDAI VADÁSZTÁRSASÁG IGAZGATÓSÁGA az alábbiakat közli a tagokkal, a nyulvadászatra vonatkozó letiltásokat és korlátozásokat illetőleg: 1. Teljesen tilos a nyulvadászat: 1 Az Olt jobb partján fekvő területen a Cetátuia község határában folyó „Aszód-pataká" tól Tusnadig (A társulat területein). Az Olt jobb partján a mercureaciuc-i „Szécsény-pataká"-tól (katonai lövölde) egészen a sânoraieni-i régi papirmalomtól a „Nagyos-patak"-ig vezető utig. 3 A következő erdős területeken: Sutafenyő, Kövesoldal, Bükkföldje, Sikóné, Peszterge, Nagysomlyó, Fitódi fenyves. Megtiltatik a nyulvadászat folyó évi november hó 15-ig, az alábbi határok közt fekvő területen: Kilindulva a sânoraieni-i vashidtól az országut Sânsimionig, innen a megyei út Sânmartinon át vissza a sânoraieni-i vashidig. — Egy vadász csak 2 nyulat lőhet hetenként. A vókavadászat tilos folyó évi november hó 17-ig. Hajtóvadászatot legkevesebb 4 tagból álló csoport rendezhet. Ha nem jelenik meg 4 tag, a vadászat nem tartható meg. A hajtóvadászat és a résztvevők neve 48 órával előbb bejelentendő az intézőnél. A szarvasos területeken tilos a hajtó kutyával való vadászat, kivételt képeznek csak a vaddisznós kutyák. A vaddisznós kutyákat az igazgatóság megvizsgáztatja és olyanoknak minősíti.

— **Ügyessségi hir.** Szász Nika Anna 16 éves piaesii-de-sus-i leányt, mert ujszülött gyermeket megölte, az ügyészség letartóztatta.

— **Megfulladt a füstben.** Kiss József remetei gazda felesége a két éves gyermekét felügyelet nélkül a lakásában hagyta, arra az időre, míg a közeli patakban mosott. A gyermek a tüzhelytől parassat vert ki, amelynek füstjében megfuladt. A patakról hazatérő édesanyja a két éves gyermekét már halva találta meg.

— **Kovacs Bela jutalma.** Ennyi a jó magyar névvel Kovács Béla, a salontai Liberális Part elnöke volt. Szolgálatáért a liberális kormány Salonta város időközi bizottságának élére nevezte ki. Most minden átmenet nélkül kidobták Kovács Béla tanárt a salontai városházáról s helyébe egy Borcea Onisifor nevűt ültettek.

— **A gyimesi erdőőr gyilkosai a Tabla előtt.** Emlékezetes az a gyilkosság, amely a tél folyamán történt Ghimesfegeten. Virág György 19 éves csángó legény fejszével agyonütötte Mares Iuon erdőőrt, majd Nagy Miklós és Nagy György társait felkérte, hogy segitsenek a hullát elrejteni. Ezeknek segitségével tényleg egy vizmosásba dugták el a halottat és ott találták meg a nyomozó hatóságok. A helybeli törvenyszék Virágot 15 évi, Nagy Miklóst 5 évi, Nagy Györgyöt 6 évi fegyházra itélte. Mult hét keddjén tárgyalta a targu-muresi tábla est a felebbezés folytán elébe került csiki bünügyet, amelyben az itélethirdetést a Tabla október 8 ra halasztotta.

— **Találtatott egy szőrme nyak-boa.** Tulajdonosa átveheti a rendőrségen.

— **Halálos baleset.** Angi István 61 éves tulghesi lakóst erdőlés közben halálos szerencsétlenség érte. A fával megrakott szekeréről lezuhant, a kerekek alá került, amelyek halálra gázolták.

— **A tiltott műtét halálos áldozata.** Máthé Anna gheorgheni-i leány hirtelen elhunyt. Miután komoly gyanuokok merültek fel, hogy a fiatal leány tiltott műtétnek esett áldozatául, az ügyészség elrendelte a holttest felboncolását.

— **Borzalmas szerencsétlenség.** Kolemen Dénes 62 éves ciceu-i gazdát megrendítő szerencsétlenség érte. A Voslaban tulajdonát képező csép'ógépet egyik udvarról kiszállitani akarta, a lova rálépett a gumibocskorára. Ekösben a szegény ember egyensulyát vesszitve, beesett a nehéz csép'ógép alá, amely a fejét felismerhetetlenségig szétroncsolta. A vizsgálat szerint, a halálosvégű szerencsétlenségért senkit nem terhel felelősség.

Egy pár tanács az őszi szépségápolásra.

Irta: Várady Ilus,

a bécsi Kozmetikai Egyesület igazgatónője.

A legtöbb nő ijedten állapitja meg a tükre előtt, hogy a nyári hónapokban mennyire leromlott a teintje. Különösen a gyógykurázott nők, vagy akik a nyári nap hősugarait alaposan kiélvezték. A női arcbőr igen érzékeny szerve a szervezetnek és megmutatja a nyomát minden koros folyamatnak, amely betegségekkel támadja a belső nemesebb organumokat, de nem birja magát megvédeni a külső légkörben végbemenő temperaturáktól sem, még kevésbé az ucca porától, piszkától, füsttől, nedvességtől, tulságos szárazságtól, szelektől, viharoktól stb. Amelyik hölgy tehát elmulasztja különösen nyáron át a gondos védelmet és ápolását az arcának esetleg még emelett erős jód, arzén, kén, rádium vagy más erősen savas, vagy sós összetételü gyógyásványvizekben fürdik, vagy ilyeneket iszik, ne csudálkozzék, ha különösen az arcbőre ilyenkor nyár végén egy elhanyagolt, korán öregedő falusi földmivesasszony tipikusan rossz bőrét mutatja.

Az őszi helyes arcápolásnál igen lényeges tehát tudni, hogy az arcbőr rossz állapotja, esetleg hiütései és más elváltozásainak az okozója a gyógykura következtében a szervezetből eltávozó méreg (a bőrön át), vagy a nap, levegő okozta kiszáradás és más elhanyagoltság-e. Ha a nyári gyógykurázás következtében támadtak a pattanások, akkor óvakodni kell mindennemü kozmetikumok, különösen puder, festékek kréták, korrektumok alkalmazásától, nehogy inficiálva egy ilyen pattanást heves gyuladásokat idézzünk elő a bőrön, amelyek még teljes gyógyulásuk esetén is maradandó nyomokat hagyhatnak rajta. Ilyenkor csak is a bőr tisztogatására és megnyugtatására kell törekednünk, amit leghelyesebben ártalmatlan növényi eredetü olajok bedörzsölésével érhetünk el. Igy tsolaj, édes mandulaolaj esetleg ricinusolaj igen alkalmasak erre. Tisztithatjuk az arcbőrt kissé olajjal kevert sebbenzinnel is. A rendes kozmetikai ápolását a bőrnek csak akkor kezdjük ujra meg, ha már ezek a pattanások, amelyek rendszerint igen mérges tartalmuak, elmullottak. Ugyancsak, ha a nyáron át elhanyagolt bőr, akár tul szárazság, akár tul zsirosság következtében mindenféle kellemetlen kozmetikai hibát mutat, akkor is a leghelyesebb, ha mielőtt a rendszeres kozmetikai kezelésnek neki fognak, először a fenti olajak egyikét (amelyiket jobban birja a bőrünk) dörzsöljük jól bele pár napon keresztül és azután visszatérünk a megszokott és részünkre individualisan összeállitott Cold Creamünkhöz. Most már lehet ujra pudert és festéket is igen diszkréten használni, ha arcbőrünk szine élénkitéséhez nem kerülhetjük el. Akinek nincsen módjában megfelelő szakemberrel jó Cold Creamot magának készitetnie, az 50 gr. tiszta, finom glicerint keverjen össze 50 gr. rózsavizzel, ha az arcbőre nagyon zsiros, akkor még 50 gr. alkoholt is tehet ebbe. Ugyancsak ezzel az összetétellel dörzsölje be a hidegebb napok beáltára tulságos kivörösödéssel reagáló orrát és kezét és föléje még pudert is hinthet. Egyébként ajánljuk, hogy az ilyen tulságosan kivörösödő orru és kezü emberek már mostan kezdjék a naponkénti váltótürdő kéz és lábkurát a vérkeringésük fokozására. Percenkint váltogatott hideg és meleg kéz és lábfürdő reggel és este igen fontos prophilaktikum a kéz — és orrvörösség megelőzésére.

Éppen igy az ugyancsak a nyári hónapokban igen rossz állapotba került haj ápolására is a legalkalmasabb egy hajfürdő. Jó meleg taolajat tessék energikusan ugy bedörzsölni a fejbőrbe, hogy az olaj energikus dörzsölése által a haj minden szálla gyökeréig érintve legyen. Ezután az egész fejet légmentesen jól be kell kötni és igy hagyni legalább egy óráig, esetleg hosszabb ideig is. A kötés eltávolitása után az olaj eltávolitása jó meleg, erősen habzó szappanos vizzel történik. Ezt követik a meleg ecetes, vagy sós vizzel való leöntések. Amit következtek még a különböző hajteákkal való leöntések és pedig a szerint, hogy a haj világosabb, sötétebb szinet, vöröses árnyalatát, a korai őszülés megszünését, nagyobb puhaságát, szebb fényét, vagy erősebb növését akarjuk elérni.

Ha az arcbőr tisztaságát rendszeres kozmetikai kezelésekkel nehezen tudjuk elérni, az esetleges több sikert igérő szakember kezelése mellett folyamodjunk az ezerévek óta beállott Joghurtkurájához. Igyunk egy pár héten keresztül a megszokott kávénk, vagy tejünk, vagy teánk helyett reggel és este, de többször naponta is, bulgár módra természetesen elkészitett Joghurtot, amelynek bacillusai alkalmasak arra, hogy a beleinkben és anyagcserenkben zavart okozó betegségek korokozóit megöljék és ezáltal ezen részeinket ujra egészségessé tegyék. A rendszeres Joghurtos táplálkozástól nyerték a hófehér, vakitó-tiszta arcbőrüket a hires georgiai szépségek. Hogy mennyire igy volt ez, mi sem bizonyitja jobban, minthogy a mindenkori stambuli szultánok háremei részére csak is olyan georgiai rabszolgaőket vásároltak meg, akiket a szülők már csecsemőkoruk óta Joghurton neveltek. Az ilyen különben is szép rabszolga lányokért ezer fontot fizettek, illetve kaptak a szülők, mert ezek a georgiai apák szemérmetlenül eladták a lány gyermekeiket az azokkal kereskedő örménykalmároknak. Ezért volt az a szokás Georgiában, hogy az anyának csak attól a pillanattól kezdve volt jó dolga a férje oldalán, amikortól kezdve egy kis lány szülőjének mondhatta magát. A georgiai szülők a fiugyermek szülésének ellentétben a más népekkel — nem örültek. A mai fiatal lányok tulnyomó részének az arcbőre a helytelen táplálkozás eredménye.

A nyáronát elromlott arcbőr helyreállitására még rendelkezésünkre állanak a külömböző pakolások, gőzölések, ténysugárzások és különösen a helyesen alkalmazott masszasok. Sajnos ezen a téren igen sokat vétkeznek helytelen kiképzésük miatt a kozmetikusok is manapság. Miután nincsenek megfelelő anatomiai ismereteik és miután csak, hogy egy pár togást valahogyan megtanultak egy másik kozmetikustól (mert megfelelő szakiskolába, ilyen hiányában nem volt alkalmuk még járni) legtöbbször többet ártanak, mint használnak. Különösen abban jeleskednek ezek a hiányos képzettségü, még igen elmaradott kozmetikusok, hogy a masszazs fogalma alatt jó erősen összepofozzák, dögönyözik az arcot. Ahol tehát még nincsen egészen modern képzettségü kozmetikus, ottan inkább ne — mint igen masszirozztassuk az arcunkat, ha nem akarjuk, hogy ugy nézzünk, mint egy kinyujtott holdkalács.

A kitágult bőrporusokat egy vagy két százalékos rezorcinszeszszel tupfolgassuk állandóan, esetleg több héten és hónapon keresztül is, amig javulást nem észlelünk. A helyes masszazs itten is sokat segithet egyébként. (Copyrigth by Wiener Kosmetikschule, Wien, I. Kärtnerstrasse 21.)

ÉRTESITÉS.

A nagyérdemü közönség szives tudomására hozom, hogy a Dr. Grünné bodegájában állandó

kenyér és péksütemény lerakatot

létesitettem.

Egész napon át kapható:

Vajas kifli,	**Megrendelésre:**
Kömény kifli,	Zsurvebni,
Császár-zsemle,	Szerdvics-zsemle,
Franzele,	Barches.
Luxperec,	—
Fehér kenyér,	Minden szombaton
Barna kenyér.	vajas kalács.

Tisztelettel:

„ENGELLEITER" SÜTŐDE.

A közönséghez!

Tisztelettel hozzuk a n. é. közönség tudomására, hogy október 1 től kezdve tüzifáinkat ölenkénti egységes árban:

ÖTVEN LEJÉRT

apritjuk fel.

Ezen egységes megállapodásra a gépüzemi anyagok drágasága késztetett.

Tisztelettel

A favágó géptulajdonosok.

ÉRTESITÉS!

Csikszeredán, a Bratianu-u. 25. sz. alatt

UJ SZÜCS-ÜZLET NYILT,

hol a szücs szakmába vágó mindennemü munkák garancia mellett, szakszerü kivitelben készülnek. 2—3

ELV: Versenyképes áron, pontos kiszolgálásban részesiteni a t. közönséget.

Háló, ebédlő és iroda berendezések

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig

mélyen leszállitott árakkal

beszerezhetők:

Nagy G. József asztalosnál, Zsögöd.

Megfelelő biztositék mellett részletfizetésre is.

82—

KÖNYVTÁR KIEGÉSZITÉSRE 90 darab modern diszkötesü magyar könyv olcsón eladó. — Cim a Vár üzletben.

Irógépek, Pénzszekrények eladók.

Cim a Csiki Lapok kiadójában.

Nyomatott Vár L. könyvnyomdájában, Csikszeredában.